

Atskaite par dalību COPA – COGECA un EK darba grupā

Piens un piena produkti

3.10. 2019. Briselē

Darba grupā piedalījās LZF eksperte Silvija Dreijere.

1. Klimata politika

Lielākā dienas daļa COPA–COGECA darba grupā tika veltīta diskusijām par klimata pārmaiņām un ES kopējo politiku, kā arī pasākumiem dažādās Eiropas Savienības dalībvalstīs. Latvija tika atzīmēta kā vienīgā starp jaunajām dalībvalstīm, kurai ir apstiprināts Bioekonomikas stratēģiskais plāns. COPA–COGECA kopā ar citiem partneriem ir izveidojuši vietni www.meatthefacts.eu, kur tiek sniegtas atbildes uz masu mēdijos populārākajiem mītiem, kas tiek izplatīti par lauksaimniecības dzīvnieku it kā kaitīgo ietekmi uz klimatu.

Komentārs – priekšlikums no manas puses bija par to, ka ir nepieciešama vienota pasākumu efektivitātes aprēķinu metodika.

2. Piena tirgus situācija

Eiropas Savienībā kopumā situācija gan piena tirgos, gan ar cenām tiek raksturota kā stabili augoša, jo piena ražošana palielinās un arī cenas vidēji ES ir augstākās pēdējos 4 gados. Eksporta kopējais pieaugums 13%.

ES piena patēriņš nedaudz, bet samazinās, izņemot sviestu, krējumu un sieru. Bioloģiskā piena tirgus ES nav liels, bet augošs. Pasaulē kopumā piena ražošana stagnē.

Intervences noliktavas arī praktiski tukšas, kas arī ir zīme tam, ka nozarē ir relatīva stabilitāte. Nākotnē nezināmie ir – kas un kā notiek ar BREXIT, kāda ir ASV politika, ... Lielais jautājums, kas arī palika tikai kā jautājums – Cik ilgi lauksaimniekiem būs jāmaksā par politiskajiem lēmumiem? Tā tas bija/ir ar Krievijas embargo, tagad Trampa paziņojumi un izsludinātās sankcijas, kas skar pamatā un galvenokārt lauksaimniekus.

3. KLP

Pēc vēlēšanām parlamentā ir jau zināmi vadītāji arī ar lauksaimniecību saistītajās komisijās. Darbs turpinās pie nākošā KLP dokumenta. Somijas prezidentūra attiecībā uz KLP uzreiz vairāk strādāja ar ekonomiskajiem, tehniskajiem jautājumiem. Somija strādā nopietni un iespējams gada beigās varētu parādīties vairāki nopietnāki likumprojekti. Horvātijas prezidentūrā šos jautājumus turpinās vairāk politiskā skatījumā.

Nezināmais jautājums, ko jaunais komisārs liks kā prioritātes. Sarunas par budžetu sāksies Horvātijas prezidentūras laikā, bet visticamāk beigsies Vācijas prezidentūras vidū.

KLP kopumā tiek likts lielāks uzsvars uz “zaļumu” un tas it kā varētu palīdzēt lopkopības nozarei?

Izstrādē, diskusijās ir European Green Deal (“Farm to Folk”) - ilgtspējīgas pārtikas stratēģija.

4. Tirgus situācija

Pilnīgais nezināmais par ASV tirgu pēc Trampa noteiktajām sankcijām. Tajā pašā laikā ASV ir lielākā piena produktu importētāja no ES. Īrijas sviesta eksports ir 85% no kopējā ES sviesta eksporta t.sk. vairāk kā 20% uz ASV. 40 milj.t ir Itālijas siera eksports uz ASV.

Austrālija – turpinās sarunas par ģeogrāfiskās izcelsmes nosaukumu produktiem. Austrālija kopumā nesteidzina šīs sarunas.

Jaunzēlande – sarunas nedaudz piebremzējušas, bet vienalga salīdzinoši raiti virzās uz priekšu.

Mercosur – bez tarifa 30 tūkst t. sieru (t.sk.mocarella). Muitas nodoklis samazināts par 30% sviestam un 50% jogurtiem. Itālijai šis līgums izskatās, ka ir vissaistošākais, satraukums ir tikai par ģeogrāfiskās izcelsmes produktiem, lai tos neizņem no sarakstiem. Mercosur līgums būs jāratificē visiem nacionālajiem Parlamentiem.

Kanāda – ES kvotas tirdzniecībai Kanādā tiek labi pildītas, tirdzniecība notiek. Kanāda pavisam maz izmanto iespēju tirgot liellopu gaļu ES. Izmanto tikai 2-3% no iespējamā daudzuma. Sarunās tiek runāts par 7 klases pienu (Kanādas standarts) un nianšes par siera eksporta procedūrām. Tā kā Kanādā tuvojas prezidenta vēlēšanas tad steiga un liela progresā sarunās nav.

5. Tirgus standarti

To nosaka vienotā tirgus regulējumi, kvalitātes paaugstināšanai un standartprasību noteikšanai. ES nav vietotas definīcijas sieram!!! To vajadzētu nodefinēt, lai zinātu vai var par sieru saukt produktus, kur pievienoti augu tauki.

Atskaiti sagatavoja eksperte

Silvija Dreijere